Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ШИНАРА, 4 июнь, 1974 шу. • № 67 (5358). • Мах. 2 коп

16 июнь — СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хула ди

ДИЪ ШЕРА ИТОГАШ

ГІишлошъяр

Доахкий каптальин ГІирсин хьалдин латт республика городашкин поселенин, Хьалхе-ваделин фабрикашкин, хьайбин ледаду компаниашкин, чуІа цІенин, больницашкин, школашкин, культура цІенин, дешин даахь ха болшча берий учреждеенашкин, культурно - бытовой ГІуллакхашта дахьяІа кхийола объекташкин. ГІирсин хьалдг городашка дь ца Іеш, хотташа а, массе мотте бІаргагу - хьалдеш латта пІирсан.

Уст тІехьарча дИъ шера (1970—1973 шш.) начаХьаькен капитальин вложеенаш (ахчоаш доешш). 1135 million сомага дІаЗаЗачий, хІаьта хІара шера лухгагІа а ЗуЗ. Цу кИъа болх бе йолаелайтай 858 миллион сома мальа кертера фондашкин. ХьаЗатъ а ЗьЗа, эксплуаташе дІаешай 40 промышленни-предприятийн кхьаЗ-кхьаста производеенаш. ЗІарна кИъ: Грозненскя газ чакхйолча завод, химически реактивий завод, Возносенскин газ чакхйолча завод, Малгобекин мальх ю завод, Знаменский чІьнгІара завод, Урус-Мартаган хІаьмин тера фабрика, Анисимова пІеранГІа Новогроженский мелдаЗьЗта чакхдолаЗча заводера установка — УГФУ, дуьхьта хьаькарен.

1974 шера болх бе йолаелайн Шалинский цементин завод. ІаЗьЗьмат дуьхьа ЗьЗдаЗ чуІе цІенош а.

Республике балха ЗьЗа ЗІаЗьЗьЗий 708 эзар квадратий метр чуІе мотт'е 14 эзар совгІа квартара, ца да массе тайпара чуІе чаргІенонаш болча тріІча цІеношка 60 эзар совгІа саг ваха чуЗаЗнаш, атташ эзарашкин болча ЗьЗа ЗьЗа шоай чуІе-ча мотт'ийн хьалаш тоЗдиш яхьЗа;

Цу совгІа, начаХьаькен кредита повЗьЗстаЗеен проект хьодаЗча аЗчаш - боаЗлоша, ГІуллакхарча ваха, поЗьЗолоша, интеллигенше хьалдаЗ, ерриГа а ЗьаЗьЗа 540 эзар квадратий метр чуІе мотт'ийн ЗьЗа цІенош.

4 шера гІишлошъяр эксплуаташе дІаешай 25,4 эзар дешархоша мотт'ийн ЗьЗа 26 школа, 3,2 эзар мотт'ийн ЗьЗа дешаЗаха ха ЗьЗдаЗча берий учреждеенаш, 190 мотт'ийн ЗьЗа больницаш. ДуьхьаЗьЗьЗьЗ тиЗьЗш, стЗьЗьЗоша, ЗьЗта цІенош, культурно-бытовой ГІуллакхашта ЗьаЗьЗІа кхийола объекташ.

ДуьхьаЗ ЗьаЗьЗаш ца деза ГІишлошъяр пятилетка 6-ча шера, пер эксплуаташе дІаЗьЗа еза 225 эзар квадратий метр чуІе мотт'ийн, 12780 мотт'ийн ЗьЗа 19 школа, 600 мотт'ийн ЗьЗа больницаш, 1100 мотт'ийн ЗьЗа дешаЗаха ха ЗьЗдаЗча берий учреждеенаш, 1200 мотт'ийн ЗьЗа информатаЗ кинотеатр, культурно-бытовой ГІуллакхашта ЗьаЗьЗІа кхийола объекташ.

Городашкин поселенин дуьхьа болх ЗьаЗьЗ ЗьаЗьЗьЗьЗьЗьЗ газ чуЗьЗьЗьЗьЗь

МЕХАНИЗАЦИ—КЕРТТЕРА ЛОСТАМ

Хоржамашкара хоржамашка

Социалистичеек ки юрта боахам мехка хаяька боахама лоарХіамеГіара дакъа да. Цунна доагіаГіара дъаька хлоач мехка керттерча производственни фондех пхеЛяГіа дакъа, къаман доходах хлоалаГіа дакъа, паччахьалкен бюджета доходех 30 процент. Коммунистически партен Советски правительствомессаз я къаьстта Йакхоен торкон яьй из дакъа деГіаккулаьра.

КПСС ЦК июньски (1970 ш.) Пленумо Іилман лаара тіа отчаьрь, Йіаьххача хана доарХіам болаш йола юрта боахам деГіаБолабаЛара комплексни программа йиллаяр парте XXIV съездо йіслаГіча питяьлткана еца решенешта лаРде. Бррнга доахкхаш йола юрта боахама продукци 40 процент дуХхаГіа хиДйітар, къаьсгама овсарле 37—40 процент лаКхьар, дуХхаГіа йоаккхаш йола ер-рига проц ьаш къаьсгама овсарле лаКхьара чотах хилийтар —иштта да

Шурий продукци— дуккхагІа

Грозненски можомашина хьалхитер тІю совгІа продукци арахеш. Ше саина йолча Дагестанерча предприятеш дожарна яхье цо хьалхарг моттиг яккхарх хьалхарчу квартале комбината коллективе аьлар КПСС Махачкалински горкомен горисполкомен карара кара тоха Ше бабрех.

Уж къахьегама толамаш хьаьдг тоаьдеш къахьегаш ба комбината болхлой хьоалІача квартале. Уж деношка чІогІа дог ІогІоаьлий Іомадеш ба нехий, участкай, бригадий болхлой берригача харжархошка, Советски Союза гражданашка КПСС ЦК дан Къайкарах. Социалистически яхье хьалха аттача болхлоца СССР Лаьхьеьлларг Совета хоржамаш хулача денга, хенан ши кІира хьаьха, ялх бетта план кхоьаьнашца берригга болхлой тІаьхьаьшца енна предложени масала раьза а йолаш хьаллаьдар.

ТІаьнйца социалистически къахьаргаш кхоьчашца комбината коллективо даьха толамаш дог ІогІоаьлаш да. Пхе бетта аьлан 21 мае кхоьчашьшой цо. ПланагІа лаьрхІаьчул совгІа дуна а хийца маьхала яьккхай ешо 250 эзар сома маьха тайп-тайпара йитий продукци.

Дукха балхаш даьх комбинате пехашта, участкашта реконструкци еш. Уж шера кердо оттаьй цита шура чуйолча тІаьхьо эзар шуплана расфасовка ю ши аппарат а оттаьй.

Хоржамаш хулача денга коллективе комбината болхлоьнен специалисташен дош дечаьнна ІІоа чуйолча кхьаьта пакеташ расфасовка ю ши аппарат а оттаьй.

Хоржамаш хулача денга коллективе комбината болхлоьнен специалисташен дош дечаьнна ІІоа чуйолча кхьаьта пакеташ расфасовка ю ши аппарат а оттаьй.

Хоржамаш хулача денга хьалхарчу

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ИНДЕЙЦАША ДІАДЕХ

Индейцаш — могаучий группа Адиронлак яхача доамашка, Нью-Йорка штата къалбаседехьарча дакъаза тІа лагерь а тєха цана сецаш. Европейнаш Къилбаседа Америке чуьхьалле ткалхаІа шоай дай кхаьбба чайпара, шоай хьамсарча лаьтто шоаш кхолбагболга діаІьохка дага ба индейнаш.

Индейнаша урагІьхьайтай тІагІолла дай чих тайпара йоазув а долаш йоа байракх: «Е райох — законнин аборигенин боьхьагга хьежжа мегаучиг доалаьхь доагІа лаьттан дакъа. Тхо, могаучаш, юхадаьхкад тхоай хьамсарча лаьтташка. Кхыча индейций новкъостаца кхаман кхувур хьаберба оаха тоай хьамаи культурага, обычнеца, традицешка хьежжа бага безам болча хІара а беррагача а индейцаннан».

Байракха тІа латтача карто хьаьхьоч юхьхьашца сенежа, онейца, оноидага, хІаьта иштта могачкий фуч бола индейцийн та боаяхкаш соцІаьрбоьлаштьца а, моттигерча Іаьзаваша царна нижъ белхаьн хилараг.

Э. ШИЛЬДС,
ТАСС корреспондент.
Нью-Йорк.

ХІАРАНЕ СИЙЛАХЬ ГІУЛАКХ

Дарригача демократическин патриотическин низашта духьлара террор чІогаГІеннан Уругвае: лийнаб Уругвай компарте ЦК Хьалхара секретарь Родней Арисменди, дуьхьа кхыбола цІи хеза политическин деятелаш. Кхерам тІаЛатт цар вахара. Уругваерча демократическин болаш кхыча кулгаллоЙ а сецна соахка ноябрь бетте а деиз подполье вахар Родней Арисменде. Цу хина мехка ца лелаДайташ дийтка дар Шеран фронта юкъеДолІаш хинчаЧ: еронгача аьрдехьарча партей тІулаКхаш, законагІа яц эьинц хьаькъайнаьр къахьегамгоЙ Кьмаи конпент.

Шеко йоаьщаш уругвайскин реакцина тІехьашца латт йоккхий монополеш. Шозд пайхаш эиа ца лаДийтар духьл демократическин болаш тоІабоЙ тІаЛехк цар латтиноамерикаьскин мехкий компрадорскин буржуазин. Иштта хилар из Болиеен Чилен. Иззамоог да хІаиз Уругвае доаллар а. Латтиноамерикаьскин паччахьлхенашка хулача реакционнин переворотаца боьхьопца дерхІар массаза а иаІ хинчаЛ—хьыьн мехкий, ютара хьалта американскин монополей доаІ тІасоцаделга.

Боиз.

ФАШИЗМ ЮХА ТІАЯР ДЕЗАЦ ПОРТУГАЛЬЦАШТА

Тєхьа хаст-ханта хоз сона Лиссабоне е кеннан: «Мишта хурга, нагахьа санна вокх тайпараийсЛой».

Цу дешай маІан холу моллагІча гагана діаьлхьа ханна дечча хина меттеЛ, тІарера сайрийнарга майда хьалйнза, тІекбуьв бІаьш нах. Берригаш а, ньхьан командагІа ганна, цІаьхха юхьхе тІолла тІеІоьхкачь полицейскин машина сирена, торможий шІоьвар е аьхха дага а даькан гаастчико теха цІоГІа (Лиссабоне санна чІоаГІа дуьнен тІа цхьанна метте кхаййкин газетчикаш) хозача оагІорахьа кортош ІІадерадаьсш БІаргагучу ханна уйна тІа а.

Тіема патрулаш нагахьа БІаргагаш городе, хІаьта из блхьан долаш сов цецбаьле, бехе хьоаз цхьабраш:

— «Клинтанашаш» хетадаЛ-дьоГ фашизм иштта діа ца йоаІнера? ХІаиз-уьз тІекьаГІа а ца цІий Іо на дахийтача Іергбан фашисташ. Дагайоаг Іийн шоаш Испаин! Дагайоаг Іийн санна Чилин!

Бакъдар ьаьчч, «иштта аттэ» діабоьхкан фашисташ. Португале а ду цар хІаиз тІом йоккхий монополей хьагаша. Маькара, ДІаьла йоза, лиэтькъа мара гуш бонца, цхьабаьхьа маьхьа санна хозуьн болг тІом.

Бала тІаьхкачбен бола тІеЛьхьаг я фашизмо Португалена ІІнтар. Европе, этгара тІекьаййна экономика. Цигтара хьадоагІаш да къаьчІагІкой, къаьстта а боьлхой класс. Іалаьмнг ца дагІа ьаьІа тІа хилаш. Цхьаькха дича а да хІиче йІич йоаьшаш дола кІама дар, пролетариато, мехкарча кердачь хьалах пайда а ешаш, алаьш лаьЛдаГІа ІІаьсташ монополеиТа, пастуьлеиЛ ДеІаьр.

Хьалаьшца тарьлаш а ГІетташ, йоккхий монополеш стаГІаьшта дуьхьле е ца отІарлаеоаГІа, кхы тІа а уьх хьаьхьес ІІоьлеЛар. ЛерхІар чоалхане дан. Забастовка. ихьметтеЛ ка мел ІІаьхьєчча а, ІІаьлла хала а йоаьшаш ІІолгуьлаш йоккхийча монополеиТа. Кагийча фирмашца банкротство хургьа. Йоккхийча монополеиТа болхлоца а алаш дикка лаьхьле а тарлу, хІаьта кагий фирмаш уьх ІІаьхьлхурьа. ТІаьнкка товарашца ФРГ реакционнин ГІоаьрашца гуччаьхь солидарность ДеІаьр Боливе, Чиле, Уругвае хьалкаьшта дуьхьаларча низашца. ЦІьхьабаьхьа дуьнен хьалкаьшта юкъера кхоччам кІаьдбаьрг мехка чуьхьа еча социальин реформий политинен, хьалдоаьІаш Малкфуьнен Германе бахьана дуьхьаГІолча наха харшаьхьдоаьрХ латтиноамериканскин реакце ДеІаьр антидемократическин ГІулаКхаш.

Массе тайпара реакционнин раШта духьала лоаттабеча кІоьсаеме ІІаьшаГІкхетар—иштта да тахан дуьнен общественноста, прогрессей демократен пиЛиз дехьар. Цунухьа тІаьхьет ваЛа новкъостаца Арисменде-ца, Корваьлаиаца, Уругвае-ца Чилен ИІабаста бечІача берригача ненокъаташца дуьнен таЛаьнкаьта юкъера солидарность ХиЛаре. Уж мичьхьаьчІтар дуьхьа болаьнинна кампанеца юкъе ешаш ЛаПар — сага боьхьонаьта тІеЛьарга боьхьонца болча берригача кІоьсаМхоЙ декхаш сийлахь тІулаКхи.

Лорени КНОРР.
Немецин мамаьра союз ихьчча варте директората член.
(АПН).

ДОЗОВ Ахьмад

ОДРЦ

ДУВЦАР

— Мухьмада! — Хьарамсолтий кІаьлхьаш МутІаьрг а ца ОаЛаш Іиззза цІи ЙьхьхкаР Іуьмс.

— Мзлагіча Мухьмада?

— Лоткъьм эца воаЛа хьо? Хьсна фу бе ва из?

Царна тІехьха дІаьволаВенна хинна Салман юхаесцар. Іуьмі юхьаьлкъар.

— Хьо мэрг ва хьона из тайпи сий доаДер.

— Сег ва везаП соца, — ЬЬлар Хьарамсолтас. — Е из а е хьо'н, цхьаькха а. Айса ийнсДергда из сай доз.

— Аьъ, из фу мотт ба? Хьо лечча метте ваьа хийнча ва соІ — цкъа корта ІоЧу а тоІабаь тІекхиа майрра хьалькъежар Іуьми.

Ший коанаІаргга бокхкача кхерий тІа Іохайна вагІар Эсамарза. Шоай болар лаьтІадир шинне а, ооккхаш сага сайра-дика йийнар. Ший кулгий пІеІлий голинчаш дагаРьеш сагІа, борлаш летташ цхьа юкъ ЬЬкхар Эсамарзас.

— Фу ду даш, ЬІаха ваха ваьнкар шо шІ?

— Гаьна ЛоЬхаш тхо-м, — жоп делар Хьарамсолтас.

— Шовхала воІІаца 'дувца дохх-ях тхо, — тІаГІеГар Іуьме.

Цкъа цхьан кулгеп тІаккха всех кулгеп голинчаш цІьхьха а дагар а яь, Хьарамсолтий бе Соьллаца хьокхаина бІеРаьжкар вокхха саг.

— Фу даьд цо? Іуьме делар жоп:

— Корта СоаттІабаьб...

— Іа бокхьлла ях?! — Хьан корта боаттІабаьб, фу техай, хьан техай, ьаьна цхьаькха хаттар дИнзар Эсамарзас. Шо бІаРг вІаШІа а тоІабаь: уйла оа санна, цхьа юкъ а ЬЬкха аьлар:

— Фуд цига? — хьаттар МахьмаД-СаІвда. Махьмад-Баьшра из а хаттанзар.

— Корта боаттІабаьб! — хІаиз а Іуьм делар жоп.

— Хьан корта?

— Хьарамсолта хІаьмка корта.

Велахьежар Махьмад-СаІвд.

— Из марз дий?

— ТоьшІий? — аьлар Іуьме.

— Боранг — ІІаьшаГІеттадар кхаиз доаьна уже-и ЬІаьш карах бовРг из бІй нах.

Махьмад-СаІвдагахь рьЬа воаШаш ДІаЬьхьар кокхха саг. Цкъа юкъ ЬЬккхар ЬІст ца дуьлаш кулга голинчаш дагаРьеш, тІаккха аьлар:

— Хьан, ЬЬаьа, ЬЬаьа ЬЬетта ЬЬаьш из-и, ЬЬй сага ЬЬатехьа пар сагО...

— МассеГ ЬЬаьш хІаьна тох бераша... — аьлна, ЬЬаг теггар МахьмаД-СаІвда.

Махьмад-Баьшр ЬЬчаЬкхар ЬЬеШайна:

— Фу ЬЬок да із деттар?

ХІаьта Эсамарза-м сатийна ЬЬий хьелаш ЬЬаг теХ.

— ТаХан бера техий, ЬЬоаьна ЬЬокхачоа тоьаРгга. Техача дуьтаРгдоаьнга дІаЬьйна дела. Берзах ЬЬй фу ЬЬаьдолаДочна дена сагага соаьо діа ца ЬЬоьхьіташ ЬЬаДоаГІа ЬЬй.

— Бакъдув Эсп. ДаЬЬа ЬЬоаСчан ба-кх ЬЬитта ТЬоьа ЬЬаСкар де ЬЬо воаЬЬш! — Майрра ЬЬаьа ЬЬаьЬ Іуьмі. Цунна дІаЬьЬеЬЬаьволаВедар бе боаЬЬаш ЬЬоьХа а ЬЬаьш Хьарамсолтаз. Махьмад-Баьшр ЬЬедар ЬЬетта чу а ЬЬиХХа шологоЬа топ бе боаЬЬаш ЬЬоХаДраккхаДо. ВокХ шишнна дІаЬЬхьаьведар ЬЬа.

Шовхала ЬЬийй коанаІаргга дІаЬЬоаЬчаш ЬЬьаьа сего ЬЬьоьш оаЬЬар Хьарамсолтий. ЬЬохьаьЬкар из: кун МутІаьр вар ЬЬа.

— Дадо сенна ЬЬаьа ЬЬоо?

— ЮкъеЬЬар Хьарамсолта. Вов ЬЬиЬ а сецар. ІоТІаЬЬкар Хьарамсолта кІаьЬка корта: ЬЬоьвраДаЬЬ ЬЬий ЬЬсн а е дохьаДелна ЬЬий а доаьшар цунна.

— Мича ЬЬаьа ЬЬоьа ЬЬаьра? — ЬЬаьттар ЬЬа.

— Гой ЬЬиХХаьна, — ЬЬертах ЬЬчар а ЬЬаьЬЬа, ЬЬаьЬ метте ЬЬеШ ТІаьЬЬчар ЬЬІаьЬна. — ВІаьЬа ЬЬаьа а ЬЬаьЬЬ. Кхерг'іо ЬЬиЬа бар из-и, гарах ЬЬа ЬЬрий.

Кхокхе ЬЬоьаХ ЬЬаьш бІаьрьаьбар, ТІаьЬЬа, шортІитте ЬЬоьаЬІаргга ЬЬхаЬЬаьбеЬЬар.

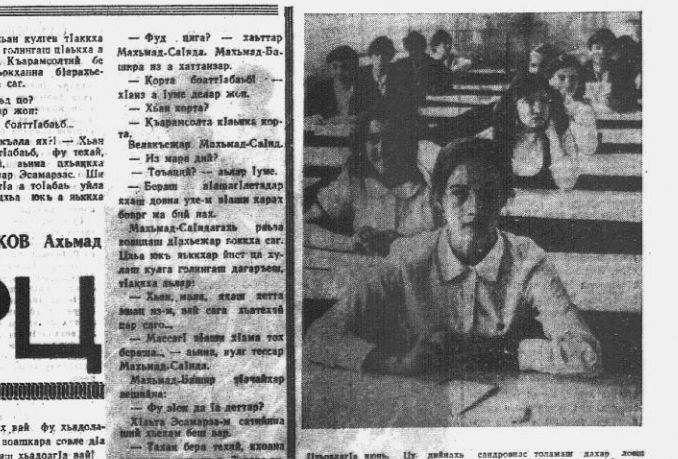

ЦІьхьаргіа ЬЬоьЬ. Цу дийЬаЬь ЬЬтаЬ'ЬЬе БарІаГІЬЬе классий дешарной бе доаЬЬаш ЬЬаьш до. ЬЬеш, ЬЬоа кийбЬЬна БаЬЬЬйбар ДуьЬЬаЬЬа ЬЬаа. ЬЬаьр ДоЬЬа ЬЬоаГІа ЬЬоьш ЬЬьаьш ЬЬаьЬЬа — ЬЬьЬЬаьра ЬЬаьш, ЬЬеш ДоЬЬаЬЬ.

ЬЬй республикера II ваар совГІа дешарйо ЬЬьхьаьра ЬЬаьмен ЬІаьЬуо ЬЬо.

ЬЬе сатьет ЬЬаьа доаЬЬаш Грозненскі № 4[ЬЬоьа школа ЬЬьаьЬЬаьЬ ЬЬе ЬЬийбЬЬна ДІаЬЬтар 10-ЬЬе, 5-ЬЬе ЬЬиЬЬий дешарной. Тахан ЬЬоьаЬЬна ЬЬоьй ЬЬеттен литературин, ЬІаьЬЬа ЬЬитта математика ЬЬьаьЬЬра ЬЬиЬЬаьш ЬІаьЬЬа ЬЬаьш ба уж. Школа директора Козлова Надежда Александровнаьс тоЬаьшаш ЬЬаьр ЬЬоьш ЬЬаьЬЬаьа ЬЬйЬЬар дешарной, цар ЬЬтаГІа ЬЬьаьхьаьра ЬЬаьмен ЬЬаьЬЬаьа ЬЬаьЬЬаьа ЬЬаьЬЬаьа